

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Socialna gerontologija
Course title:	Social Gerontology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Psihosocialna pomoč (VS) / Psychosocial support (BA)	Program nima smeri / Program has a single course	Tretji / Third	Šesti / Sixth
Prva stopnja / First level			

Vrsta predmeta / Course type Izbirni / Optional

Univerzitetna koda predmeta / University course code: SG / SG

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20		40			120	6

Nosilec predmeta / Lecturer: Izr. prof. dr. Sebastjan Kristovič / Assoc. Prof. Sebastjan Kristovič, Ph. D.

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lectures:	Slovenski / Slovenian, Angeški / English
Vaje / Tutorial:	Slovenski / Slovenian, Angeški / English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Vpis v 2. ali 3. letnik študija.

Enrollment in the second or third year of study.

Vsebina:

- Opredelitev socialne gerontologije.
- Opredelitev staranja in starosti:
- trendi staranja prebivalstva,
- posledice naraščanja starejšega prebivalstva,
- pomen dejavnega, kakovostnega in produktivnega staranja.
- Teorije o staranju in starosti:
- teorija vlog,
- teorija dejavnosti,
- teorija subkulture staranja,
- politična ekonomija starosti,
- teorija življenjskega poteka.
- Demografski kazalniki.
- Vzroki staranja.
- Sociološki in psihološki vidiki staranja.
- Socialna gerontologija v Sloveniji in EU.
- Družbeni položaj in vloga starostnikov.
- Etimološke opredelitve kvalitete življenja v starosti.
- Koncept socialnega položaja starih.
- Razvojni izzivi pozne odraslosti.
- Socialne spremembe v starosti.
- Potreba po doživljanju smisla v starosti.
- Holistični pogled na zdravje.
- Različni izvori psihosomatskih bolezni.
- Smiselne možnosti in življenjske naloge v starosti.
- Kakovostno staranje.
- Socialne mreže starostnikov.
- Vloga družine.
- Medgeneracijsko sodelovanje.
- Nasilje nad starostniki in zlorabe starostnikov:
- opredelitev nasilja,
- oblike nasilja,
- dejavniki tveganja za nastanek nasilja.
- Ageizem.
- Gerontofobija.

Content (Syllabus outline):

- Definition of social gerontology.
- Definition of aging and age:
- aging trends of the population,
- the consequences of an increase in the elderly population,
- the importance of active, high-quality and productive aging.
- Theories of aging and age:
- role theory,
- theory of activity,
- theory of subculture of aging,
- the political age of the economy,
- the theory of the life course.
- Demographic indicators.
- Causes of aging.
- Sociological and psychological aspects of aging.
- Social gerontology in Slovenia and the EU.
- Social status and role of the elderly.
- Etymological definitions of quality of life in old age.
- The concept of the social position of the elderly.
- The developmental challenges of late adulthood.
- Social changes in old age.
- The need to have meaning in old age.
- Holistic view of health.
- Different sources of psychosomatic diseases.
- Reasonable possibilities and life assignments in old age.
- Quality aging.
- Social networks of the elderly.
- The role of the family.
- Intergenerational cooperation.
- Violence against the elderly and abuse of the elderly:
- definition of violence,
- forms of violence,
- risk factors for the occurrence of violence.
- Ageizem.
- Gerontophobia.

Temeljni literatura in viri / Readings:

ANGUS, Jocelyn, REEVE, Patricia. Ageism: A threat to »aging well« in the 21 st century. *Journal of Applied Gerontology*, 25(2): 137-152, 2006.

Demographic Prospects 2000-2050 According to the 2002 Revision of the UN Population Projections (2003) *Population and Development Review*, Vol. 29, No. 1, New York, 2003.

EGIDI, Viviana. Health status of older people. *Genus*, Vol. LIX, No. 1, Roma, 2003.

GORIUP, Jana, LAHE, Danijela. *Poglavja iz socialne gerontologije*. Maribor: Alma Mater Europaea, 2018.

Priporočena literatura / Advised readings:

BINSTOCK H., Robert, GEORGE K., Linda. *Handbook of Aging and the Social Sciences*. Academic Press. San Diego, 2001.

DEMENY, Paul. Population Policy Dilemmas in Europe at the Dawn of the Twenty-First Century. *Population and Development Review*, Vol. 29, No. 1, New York, 2003.

FRANKL E., Viktor. *Zdravnik in duša*. Celje: Mohorjeva družba, 2015.

GORIUP, Jana. Starostniki, njihova avtonomija in družbeni status. *Revija za zdravstvene vede*, ISSN 2350-3610, 2016, vol. 3, no. 2, str. 18-36.

HABJANIČ, Ana, LAHE, Danijela. Nasilje nad starejšimi slabega zdravja v domačem okolju in domovih starejših občanov = Abuse of the frail elderly people in domestic and residential settings. Obzornik zdravstvene nege: strokovno glasilo Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, ISSN 1318-2951, 2012, letn. 46, št. 1, str. 37-45, ilustr.

HLEBEC Valentina. Socialna omrežja starostnikov v Sloveniji. *Družboslovne razprave*, 2003.

HOJNIK – ZUPANC, Ida. *Samostojnost starega človeka v družbeno - prostorskem kontekstu*. Ljubljana: Znanstvena knjižnica Fakultete za družbene vede, Ljubljana, 1999.

HVALIČ, Simona. Stereotipi in dejstva o staranju in starih ljudeh. V: *Kakovostna starost*, letnik, 6, št. 3, 52-56, 2003.

KRISTOVIČ, Sebastjan. *Reševanje krize smisla sodobnega človeka: osnove logoterapije*. Celje: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba, 2014.

LAHE, Danijela, GORIUP, Jana. The role of knowledge about aging in creating young people's attitudes to the elderly. *Šolsko polje: revija za teorijo in raziskave vzgoje in izobraževanja*, ISSN 1581-6036. [Tiskana izd.], 2017, letn. 28, št. 1/2, str. 115-130, 191-192.

LUKAS, Elisabeth. *Vse se uglesi in izpolni. Vprašanja o smislu, ki si jih zastavljamo na starost*. Mohorjeva družba: Celje, 2017.

MACUH, Bojan, GORIUP, Jana. Ovire starejših pri aktivnostih v domovih za starejše. *Revija za univerzalno odličnost: RUO*, ISSN 2232-5204, dec. 2017, letn. 6, št. 4, str. 308-322.

RAMOVŠ, Jože. *Doživljanje, temeljno človekovo duhovno dogajanje*. Ljubljana: Založništvo slovenske knjige, 1990.

SCHOENMAECKERS C., Ronald, CALLENS, Marc, VANDERLEYDEN, Lieve, VIDOVIČEVÁ Lucie. Attitudes Towards Population Ageing and Older People. In: HÖHN C., AVRAMOV Dragana, KOTOWSKA E., Irena (eds). *People, Population Change and Policies. European Studies of Population*, vol 16/2. Springer, Dordrecht, 2008.

VIDOVIČEVÁ, Lucie. *Ageing Int.* 30: 343, 2005.

Cilji in kompetence:

Cilj učne enote je študente seznaniti s poglobljenim razumevanjem osnov socialne gerontologije, staranja ter posledicami hitrega staranja prebivalstva in jih seznaniti s socialnim položajem starih.

Učna enota prispeva k razvoju naslednjih splošnih kompetenc:

- etična refleksija in zavezanost profesionalni etiki,
- poznavanje in razumevanje osnovnih konceptov in metod, seznanjenost z novostmi na področju študija,
- sposobnost uporabe znanja v praksi in reševanja problemov.

Učna enota prispeva k razvoju naslednjih predmetnospecifičnih kompetenc:

- sposobnost uporabe znanja in metod psihosocialnega svetovanja v konkretnih situacijah neposrednega dela s klienti,
- sposobnost argumentiranega ter spoštljivega razpravljanja in reševanja problemov,
- sposobnost raziskovanja in refleksije svoje osebne vpletenosti v postopke svetovanja in psihosocialne pomoči, v katerih sodelujejo,

Objectives and competences:

The goal of the learning unit is to acquaint students with an in-depth understanding of the basics of social gerontology, aging and the consequences of rapid population aging and to acquaint them with the social position of the elderly.

Learning unit contributes to the development of generic competences:

- ethical self-reflection and commitment to professional ethics,
- knowledge and understanding of basic concepts and methods, familiarity with innovations in the field of study,
- ability to apply knowledge in practice and problem-solving ability.

Learning unit contributes to the development of subject specific competences:

- ability to use the methods and knowledge of psychosocial counselling in concrete situations with direct client work,
- ability of argumentative and respectful discussion and problem solving,
- ability to explore and reflect on one's personal involvement in the processes of psychosocial counselling and psychosocial support in which one is involved,

- občutljivost za raznolikost in družbeno neenakost.

- sensitivity to diversity and social inequality.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- sposobnost razumevanja koncepta socialne gerontologije,
- razumevanje in aplikativnost programov na področju socialne gerontologije,
- pridobljeno znanje učinkovito povezuje z znanjem, pridobljenem v okviru drugih predmetnih vsebin,
- sposobnost evalvacije lastnega dela,
- študent/ka je sposoben konceptualnega delovanja na ravni razkrivanja problematike socialne gerontologije in vplivanja na družbeno-socialna dogajanja,
- sposobnost raziskovanja problematike in konceptualizacije modela reševanja problema,
- zmožnost povezovanja teoretičnih predpostavk in praktičnega delovanja,
- zavedanje etične in profesionalne odgovornosti na področju socialne gerontologije,
- razumevanje pomena kakovosti staranja,
- aplikativno razumevanje produktivnega in kakovostnega staranja na ravni posameznika, družbe, naroda in širše,
- študentje medsebojno primerjajo, analizirajo in ovrednotijo različne socialno-gerontološke rešitve v različnih državah po svetu.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- ability to understand the concept of social gerontology,
- understanding and application of programs in the field of social gerontology,
- it combines the acquired knowledge effectively with the knowledge gained from other subject contents,
- ability to evaluate one's own work,
- the student is capable of conceptual work at the level of revealing the problem of social gerontology and influencing socio-social events,
- ability to explore the problem and conceptualize the model of problem solving,
- the ability to integrate theoretical assumptions and practical work
- awareness of ethical and professional responsibility in the field of social gerontology,
- understanding the importance of quality aging,
- applied understanding of productive and high-quality aging at the level of an individual, society, nation and wider,
- students compare, analyze and evaluate different socio-gerontological solutions in different countries around the world.

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> - predavanja s poudarkom na interaktivnosti (študentje so vključeni v razpravo, samorefleksijo, skupno iskanje rešitev, zavedanje aktualne problematike, študija primerov, aktualizacija rešitev) in aplikativnosti, - vaje s poudarkom na lastnih uvidih, spoznanjih in samoiniciativnosti (kritična študija določenega teksta ali literature s predstavitvijo in diskusijo, seminarsko delo, spodbujanje samostojnega dela, iskanje aplikativnih rešitev in metod), - študije primerov, - možnosti individualne in/ali skupinske konzultacije, - uporaba spletne učilnice oziroma drugih sodobnih IKT orodij.

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> - lectures focusing on interactivity (students are involved in discussion, self-reflection, joint search of solutions, awareness of current issues, case studies, actualization of solutions) and applicability, - exercises focusing on their own insights, insights and self-initiative (a critical study of a particular text or literature with presentation and discussion, seminar work, promotion of independent work, searching for applied solutions and methods), - case study, - possibility of individual and / or group consultations, - the use of online classroom and other modern ICT tools.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Načini ocenjevanja:**Assessment:**

Vaje	40%	Practical work
Ustni ali pisni izpit	60%	Oral or written examination
Ocenjevalna lestvica – skladno s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja.		Grading scale - in accordance with the Rules of examination and evaluation of knowledge.

Reference nosilca / Lecturer's references:

CEK STEPANČIČ, Daša, KRISTOVIČ, Sebastjan. Logoterapevtski holistični vidiki vzgoje in izobraževanja (logopedagogika). V: et al. *Logoterapija, psihoterapija in posledice (ne)smisla*. 1. natis. Maribor: Alma Mater Press, 2018. Str. 27-39. Zbirka Znanstvene monografije. ISBN 978-961-6966-32-0. [COBISS.SI-ID 18239747]

GAZIBARA, Šejla, KRISTOVIČ, Sebastjan. Starost in vprašanja smisla trpljenja. V: et al. *Logoterapija, psihoterapija in posledice (ne)smisla*. 1. natis. Maribor: Alma Mater Press, 2018. Str. 41-54. Zbirka Znanstvene monografije. ISBN 978-961-6966-32-0. [COBISS.SI-ID 18248195]

GOLOB, Tea, KRISTOVIČ, Sebastjan, MAKAROVIC, Matej. European transnational social fields and identifications: the significance of transnational participation and structured positions in the individual and national context. *European Journal of Science and Theology*, ISSN 1841-0464, oct. 2014, vol. 10, no. 5, str. 1-20.

GORIŠEK, Veronika, KRISTOVIČ, Sebastjan. Vpliv plesa na gibalne sposobnosti in zadovoljstvo z življenjem starejših ljudi = The impact of dance on motor abilities and life satisfaction among elderly people. V: MACUH, Bojan (ur.). *Zbornik povzetkov = Book of abstracts*. 1st ed. Maribor: AMEU - ECM, Alma Mater Press, 2018. Str. 237. ISBN 978-961-6966-29-0. [COBISS.SI-ID 2048692746]

KRISTOVIČ, Sebastjan. *Reševanje krize smisla sodobnega človeka: osnove logoterapije*. Celje: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba, 2014.

KRISTOVIČ, Sebastjan. *Med smislom in nesmisлом trpljenja: Dostojevski in Nietzsche*. Celje: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba; Maribor: Alma Mater Europaea - Evropski center, 2016. 139 str.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Redukcionizem v humanističnih znanostih in bivanjska prikrajšanost. *Raziskave in razprave*, 2013, vol. 6, no. 1, str. 64-98.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Bivanjska varnost in duhovnost z vidika logoterapije. *Bogoslovni vestnik*, [Tiskana izd.], 2013, letn. 73, št. 4, str. 625-637.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Duševno zdravje in eksistencialna kriza = Mental health and existential crisis. V: FILEJ, Bojana (ur.). *Zbornik prispevkov z recenzijo*. Maribor: Alma Mater Europea, Evropski center, 2015, str. 211-217.

KRISTOVIČ, Sebastjan. The holistic aspect of health according to the principles of logotherapy. V: PLENKOVIĆ, Mario (ur.), GALIČIĆ, Vlado (ur.), TOPLAK, Ludvik (ur.). *Društvo i tehnologija 2014. - dr. Juraj Plenković = Society and technology 2014 - dr. Juraj Plenković: book of manuscripts*. Zagreb: Hrvatsko komunikološko društvo = Croatian Communication Association, 2014, str. 301.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Psihosocialni dejavniki človeka kot duhovnega bitja - logoterapevtski aspekti nadsmisla = Psychosocial factors of man as a spiritual being - logotherapeutic aspects of the supra-meaning. V: SKRALOVNIK, Samo (ur.). *Teologija v dialogu: zbornik povzetkov = Theology in dialogue: book of abstracts*. [Maribor]: Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta, Enota v Mariboru: = University of Ljubljana, Faculty of Theology, maribor Unit: Inštitut Stanka Janežiča za ekumensko teologijo in medreligijski dialog: = Stanko Janežič Institute for Ecumenical Theology and inter-Religious Dialogue, 2014, str. 84.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Rigidnost duha in kapitulacija smisla: od regresije religije in nihilizma do svobodnjaštva in subjektivizma. *Tretji dan*, sep./okt. 2010, letn. 39, št. 7/8, str. 127-135.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Logoterapevtski vidik pacientove varnosti. V: FILEJ, Bojana (ur.). *Celostna obravnava pacienta - kako daleč smo še do cilja?: varnost kot strokovni, etični, pravni, družbeni in ekonomski vidik: zbornik prispevkov: mednarodna znanstvena konferenca = Holistic treatment of patients - how close are we to achieving our goal?: safety as a professional, ethical, legal, social and economic aspect: collection of scientific papers: international scientific conference*, 25. in 26. oktober 2012. Novo mesto: Visokošolsko središče, Fakulteta za zdravstvene vede: = Higher Education Centre, Faculty of Health Sciences, 2013, str. 160-169.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Eksistencialna kriza in bivanjski vakuum v interakciji z aktualno globalno problematiko. V: STARC, Jasmina (ur.). *Izzivi globalizacije in družbeno-ekonomsko okolje EU : zbornik prispevkov: mednarodna znanstvena konferenca = Globalisation challenges and the social-economic environment of the EU: collection of scientific papers: international scientific conference*, 29. in 30. marec 2012, Novo mesto. Novo mesto: Fakulteta za poslovne in upravne vede: = Faculty of Business and Management Sciences: Visoka šola za upravljanje in poslovanje: = School of Business and Management, 2012, str. 313-318.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Sodobni tabuji - trpljenje, minljivost in smrt. *Mohorjev koledar ...*, ISSN 1318-5462, 2016, str. 106-111.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Vzgoja za življenje. *Mohorjev koledar ...*, ISSN 1318-5462, 2016, str. 120-124.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Človek - trpeče bitje. *Zvon: kulturno - družbena revija*, ISSN 1408-645X, 2015, letn. 18, št. 5, str. 33-35.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Rehumanizacija humanistike in logoterapevtski celostni pogled na človeka = Re-humanisation of humanism in logotherapeutic holistic view of man. V: FILEJ, Bojana (ur.). *Zbornik prispevkov z recenzijo = Proceeding book with peer review*, 5. Mednarodna znanstvena konferenca za človeka gre: *interdisciplinarnost, transnacionalnost in gradnja mostov*. Maribor: Alma Mater Europea - ECM. 2017, str. 188-196.

KRISTOVIČ, Sebastjan, KALAMAR, Darja. Zdravo družinsko okolje za vzgojo odgovorne osebe = Healthy family environment for upbringing responsible adults. V: FILEJ, Bojana (ur.). *Humanistične, družboslovne in druge aktualne teme postmoderne družbe: zbornik prispevkov z recenzijo = Humanities, social sciences and other current topics in the post-modern society: proceeding book with peer review*. Maribor: Alma Mater Europea - ECM. 2016, str. 88-94.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Umiranje, smrt in paliativna oskrba - tesnoba in tabuiziranje = Dying, death and palliative care - anxiety and taboo. V: FILEJ, Bojana (ur.). *Humanistične, družboslovne in druge aktualne teme postmoderne družbe: zbornik prispevkov z recenzijo = Humanities, social sciences and other current topics in the post-modern society: proceeding book with peer review*. Maribor: Alma Mater Europea - ECM. 2016, str. 95-101.

KRISTOVIČ, Sebastjan. Kulturne formacije sodobnega človeka - konformizem, totalitarizem in egoizem. V: et al. *Logoterapija, psihoterapija in posledice (ne)smisla*. 1. natis. Maribor: Alma Mater Press, 2018. Str. 11-25. Zbirka Znanstvene monografije. ISBN 978-961-6966-32-0. [COBISS.SI-ID 18235395]

KRISTOVIČ, Sebastjan. Spiritual psychology (logotherapy) and spiritual reasons of illness: holistic logotherapeutic aspects of health. V: *Book of abstracts*. Putnam Valley: Cognizant Communication Corporation, 2018. Str. 224. [COBISS.SI-ID 2048782346]

VIRAG, Ksenija, KRISTOVIČ, Sebastjan. Sporazumevanje s starostnikom in empatija = Communication with an elderly person and empathy. V: MACUH, Bojan (ur.). *Zbornik povzetkov =*

Book of abstracts. 1st ed. Maribor: AMEU - ECM, Alma Mater Press, 2018. Str. 269-270. ISBN 978-961-6966-29-0. [COBISS.SI-ID 2048696074]

ZRNIĆ, Luka, KRISTOVIČ, Sebastjan, ARSIĆ, Jasmina, CIGIĆ GAVRILOVIĆ, Dunja. Subjective well-being, gratitude and optimism among seniors living in retirement communities. V: *KRISTOVIČ, Sebastjan (ur.). Zbornik znanstvenih prispevkov = Proceedings Book on Scientific Contributions. 1. izd.* Maribor: AMEU - ECM, Alma Mater Press, 2020. Str. 81-91, tabele. ISBN 978-961-6966-55-9. <http://press.almamater.si/index.php/amp/catalog/view/19/20/85-1>. [COBISS.SI-ID 14124035]